

Udeležite se volitev v evropski parlament!

Te dni se razplamteva tekmovanje kandidatov za izvolitev v evropski parlament. Menim, da se ne motim, ko trdim, da večine naših članov to prerivanje ne briga oz. jih celo moti, saj prevladuje miselnost, da kandidati političnih strank za poslance v Evropskem parlamentu iščejo le dobro plačane službe zase in privilegije.

Ko smo se v okviru mednarodne kampanje nevladnih organizacij za sprejem Konvencije o pravicah starejših v OZN skušali sestati s slovenskimi poslanci v Evropskem parlamentu, smo naleteli na različne odmeve. Le poslanec Ivo Vajgl se je lotil problema resno, kar je do neke mere razumljivo, saj sam zase pravi, da dejansko že sodi v naše vrste. Pridružila se mu je evropska poslanka Tanja Fajon, za pol ure pa se je posveta udeležil tudi evropski poslanec Jelko Kacin, ki je ob našem prikazu težav, s katerimi se soočamo slovenski seniorji, dejal, da imamo v Sloveniji raven socialne države nad povprečjem EU in naj nikar ne tarnamo ... Drugih pet slovenskih evropskih poslancev ni bilo ne na posvetu, ne na ogledu parlamenta in slikanju pod slovensko zastavo v parlamentu. To kaže na njihov odnos do slovenskih seniorjev, pa tudi odnos do domovine in težav, s katerimi se soočamo.

V Zdusu smo se odločili, da bomo skupaj z Desusom podprli kandidato Iva Vajgla, saj nam je dokazal, da mu ni vseeno, kako živimo ljudje v Sloveniji. Je pa v Evropskem parlamentu tudi najbolj prepoznan med našimi poslanci, saj je uvrščen najvišje na seznamu ocenjevanja aktivnosti evropskih poslancev. Zadolžili smo ga, da se vključi v delo evropskega odbora za socialno varstvo in delovne skupine za pomoč neformalnim negovalcem, da poizkuša Zdusu zagotoviti članstvo v evropskem ekonomsko socialnem svetu in poizkuša pri Evropski komisiji, ki razpisuje programe sofinanciranja nevladnih organizacij, doseči spremenjen odnos do samopomočnih organizacij starejših oz. skuša doseči, da bo Evropska komisija razpisala sofinanciranje programov aktivnega staranja, namenjenih samopomočnim organizacijam starejših.

Ne glede, za katerega kandidata se bo kdo od nas odločil, da se kot odgovorni državljani udeležite majskih volitev v evropski parlament. Ob stiski, v kateri smo, ne smemo le tarnati, vsak od nas mora po svojih močeh prispevati k izboljšanju razmer.

Volitve so namenjene prav temu.

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Zbiranje podpisov za javno zdravstvo.....	2
Naš sklad vzajemne samopomoči.....	3
Sporočilo podpore Sindikata upokoјencev Slovenije.....	4
Razmislek o delu z dementnimi.....	6
Vertikalne grede in pomladanski razmislek.....	7
Obvestila.....	8
Delo komisij.....	12
Prijavnica za likovno kolonijo Izola 2014.....	17
Modri center.....	18
Anketa o interesu upokoјencev za plačano delo.....	19
S terena.....	20
Sklepi sej ZDUS.....	22

Na tiskovni konferenci so med drugim povedali, da lahko občani prispevajo svoj podpis za ohranitev javnega zdravstva tudi po spletu na www.javno-zdravstvo.si

Foto: Delavska enotnost

Zbiranje podpisov za javno zdravstvo

Na tiskovni konferenci Koalicija za ohranitev javnega zdravstvenega sistema, bila je zadnji ponedeljek v marcu na Zvezi svobodnih sindikatov, so predstavniki več kot 12 društev, sindikatov in strank predstavili zbiranje podpisov, s katerimi želijo prepričati politike, da je le solidaren, pravičen, dostopen in kakovosten javni zdravstveni sistem tisti, ki ga podpira večina prebivalcev in prebivalcev Slovenije. V imenu ZDUS se je tiskovne konference udeležil podpredsednik Anton Donko, sicer pa je ZDUS pred dnevi javnosti predstavila svojo izjavo za javnost »Javni zdravstveni sistem je za koalicijo nebodigatreba«. Izjavo smo objavili v februarški številki ZDUS plusa.

»Naj država z zakonom poskrbi za solidaren, dostopen, kakovosten in uspešen javni zdravstveni sistem, v katerem bomo denar porabljali za izboljševanje in krepitev zdravja in ne za polnjenje žepov zaslužkarjev,« je dejala Nevenka

Lekše iz Združenja za državljanski nadzor zdravstvenega varstva ZaNas. Dušan Plut iz Trsa pa je opozoril, da kriza zahteva povečanje javnih sredstev za javne storitve, saj se Slovenija uvršča med evropske države, katerih državljani največ sredstev za zdravstvo že namenjajo iz svojih žepov. Na dramatično po večanje zasebnih sredstev, ki jih državljani namenjajo zdravstvu, je opozoril tudi Dušan Keber iz Solidarnosti in dejal, da že dandanes državljani kar 30 odstotkov zdravstvenih storitev plačujejo iz svojih žepov. Treba pa bi bilo zagotoviti, da se bo delež financiranja javnega zdravstva čim bolj približal stotim odstotkom, je menil Keber. »Poznamo slabosti javnih zdravstvenih sistemov, a boljšega modela ne poznamo. Ni države v svetu, kjer bi uvedba zasebnosti pripeljala do večje kakovosti in hitrejših storitev,« je bil še prepričan nekdanji minister za zdravje.

info.zdus in STA

Ali ste opazili, da:

- je v zdravstvenem sistemu vedno več interesa za zaslužek in dobiček, ne pa za zdravje prebivalstva;
- nekateri kujejo dobiček z denarjem, ki ga vi vplačujete za zdravstvene storitve;
- iz dneva v dan narašča število zdravstvenih storitev, ki jih morate plačevati iz lastnega žepa;
- se daljšajo čakalne dobe na zdravstvene storitve, ker zdravniki, ki hkrati delajo v javnih zavodih in samoplačniških ambulantah, samoplačnikom omogočajo preskakovanje čakalnih vrst za zdravstvene storitve v javnih zavodih;
- so med nami že bolniki, ki nimajo dovolj denarja, da bi si zagotovili dostop do potrebnih zdravil in zdravljenja;
- vas ni nihče vprašal za mnenje, ko je vam in vaši družini omejil pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja?

Naš sklad vzajemne samopomoči

Naravnost tragično je, kako slovenska kapitalsko politična naveza načrtno, iz leta v leto, krči socialno državo. En zadnjih posegov v socialno državo je prenehanje izplačevanja posmrtnine in pogrebnine s 1. januarjem letos vsem samskim osebam, ki poskrbijo za pogreb pokojnika in imajo mesečni dohodek višji od 606 evrov in družinskim članom pokojnika, če je družinski mesečni dohodek višji od 909 evrov. Ukrep je mnoge družine spravil v stisko, ker nimajo denarja za pokop staršev, saj pogrebni stroški niso nizki. Zadnje čase opažamo, da vedno več prijateljev in sorodnikov namesto cvetja in sveč prispeva svojcem k pogrebnim stroškom. A koliko časa bodo še lahko pomagali? Družine prosijo za enkratno socialno pomoč, da lahko pokopljejo starše ali pa se odreka-jo grobu, kar je grob poseg v slovensko kulturo. Kdaj se bo ustavilo siromašenje prebivalstva?

Samo 10 odstotkov pokojnin je višjih od tisoč evrov. Ob takih pokojninah lahko pričakujemo, da si nekaj manj kot 50 tisoč imetnikov lahko prihrani za pogrebne stroške, 185.688 upokojencev, od tega 154.642 starostnih upokojencev pa ima pokojnino med 600 in tisoč evri. V Sloveniji je navada, da na starost varčujemo za pogreb. Koliko starejših ob tem, da morajo mnogi pomagati družinam nezaposlenih in slabo plačanih otrok, še lahko varčuje za pogreb? Četrтина slovenskih gospodinjstev ima dohodke nižje od stroškov. Mnoge delavske družine morajo preživeti z manj kot 900 evri na mesec. Kako bodo ti pokopali svoje starše?

V Zvezi društev upokojencev imamo sklad vzajemne pomoči, ki deluje že 68 let. Iz njega dobijo svojci umrlega člana 235 evrov pogrebnine. Do posmrtnine so upravičeni vsi člani sklada, ne glede na višino prejemkov. Pogoj za izplačilo je le redno plačevanje članarine sklada, ki je zadnja leta 10 evrov na leto in dolžina članstva v skladu. Pogrebnino dobijo svojci vseh članov sklada, ki so vplačevali v sklad najmanj eno leto (če so bili ob vstopu mlajši od 50 let), dve leti (če so bili ob vstopu mlajši od 60 let) in najmanj 3 leta, če so bili starejši

od 60 let. V sklad se lahko vključi tudi zakonski partner člana društva upokojencev.

Za sklad že 68 let skrbijo tajnice in blagajničarke DU, ki delajo prostovoljno ali za skromno nagrado. Sklad deluje neprofitno, kar pomeni, da iz sredstev sklada pokrivamo le najnujnejše stroške njegovega vzdrževanja. Deluje brezhibno in transparentno. Ne bo ugasnil, če bomo v društvih skrbeli za stalen pritok novih članov. Trenutno je v sklad vključenih nekaj manj kot 70 tisoč članov. Če se bomo potrudili in podvojili število članstva, bo moč v nekaj letih izplačevati 500 evrov posmrtnine.

Poleg tega, da sklad rešuje stiske svojcev ob smrti članov sklada, ima sklad še en pomen. Deluje solidarnostno, kar pomeni, da tisti, ki vplačujejo v sklad več kot 23 let, prispevajo k plačilu posmrtnine za tiste, ki umrejo prej. V času, ko dobivajo naši otroci in vnuki v medijih vsak dan sporočila, da je solidarnost nepotrebna izmišljotina socializma, sporočamo mladim mi, starejši, da lahko družba na dolgi rok preživi samo, če goji medsebojno solidarnost ljudi. Pokažimo mladim, da je solidarnost nujna za preživetje vsake družbe.

Pridružite se nam. 20 evrov na leto, kolikor je povprečna članarina za sklad in članarina v DU, je mogoče plačati v več obrokih. V časih, ko postaja boj za pokojnine, za javni zdravstveni sistem, za varno bodočnost naših otrok in vnukov vedno trši, postaja vedno pomembnejša velikost naše 68 let stare Zveze, saj nam bo le dobro organiziran množični odpor pomagal ohraniti in ponovno zviševati raven socialne države, kar pomeni, da bo mreža medsebojne pomoči tako gosta, da nihče ne bo pristal na dnu, brez prihodkov in brez bodočnosti. To smo mi, nekdanji uspešni ustvarjalci socialne države, svojim otrokom in vnukom dolžni.

Mateja Kožuh Novak

Pogrebnina ni več pravica iz zdravstvenega zavarovanja

Novost, ki je stopila v veljavo z novim letom letos, sta pravici do izredne denarne pomoči kot pomoč pri kritju stroškov pogreba in do enkratne socialne pomoči po smrti družinskega člana, nekdanji pogrebnina in posmrtnina, nista več pravici iz zdravstvenega zavarovanja.

Posmrtnina je pravica, namenjena finančni pomoči svojcem umrlega, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka in sicer z enkratnim nakazilom v višini 265,22 evrov.

Pogrebnina je namenjena finančni pomoči pri kritju stroškov pogreba. Do te pomoči je upravičena samska oseba, ki poskrbi za pogreb in ima dohodke, ki so nižji od 606 evrov (višina praga tveganja revščine), ali družina, katere dohodki ne presegajo 909 evrov (višina praga tveganja revščine za družino). Pri tem se v dohodke ne štejejo denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, otroški dodatek in štipendija. Izredna socialna denarna pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba je 530 evrov.

Obe pravici se lahko uveljavljata v roku enega leta po smrti svojca, upravičenost se pa ugotavlja na dan smrti svojca. Ti dve socialni pomoči se ne upoštevata v postopku dedovanja. Vloge na Center za socialno delo se lahko oddajajo le v primeru uveljavljanja pravice po pokojniku, ki je umrl od vključno 1. januarja 2014 dalje.

B. Kastelic

Sporočilo podpore Sindikata upokojencev Slovenije

Upokojenci smo proti spremembam zdravstvenega sistema, v katerem bo zdravje dobrina le za bogate, premožne. V sindikatu upokojencev /SUS/ ZSSS se aktivno vključujemo v podpisovanje peticije za ohranitev javnega zdravstvenega sistema, ker hočemo državo:

- v kateri bo politika poskrbela, da bo zdravje prebivalstva cilj vseh državnih politik, da bodo preventiva in ukrepi za varovanje zdravja dobili pomembno mesto;
- v kateri bo politika poskrbela, da bodo vsi prispevali v zdravstveno blagajno na podlagi prejemkov iz dela in kapitala;
- v kateri bodo vsi prebivalci imeli dostopno, kakovostno, varno javno zdravstvo;
- v kateri ne bo potrebno plačevati oz. doplačevati za zdravstvene storitve, na račun česar bi zavarovalnice kovalе dobičke;
- v kateri javni zdravstveni zavodi ne bodo podjetja s korporativnim upravljanjem in s ciljem ustvarjanja dobička.

Zdravstvene organizacije in še kdo ponujajo spremembe zdravstvenega sistema, ki pomenijo zmanjševanje obsega pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, pomenijo privatizacijo in komercializacijo zdravstva.

Predlagajo nam, da bi košarico zdravstvenih pravic delili na več košaric, kjer bi se morali za pravice iz druge košarice zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah. Torej bomo še več denarja morali prepuščati zavarovalnicam za kopičenje njihovih dobičkov. Pa to še ni vse. Če bomo potrebovali pravice iz druge košarice, bomo za te morali plačati zdravniku in nato to plačilo refundirati pri zavarovalnici. Ob teh predlogih pa zdravniki predlagajo rešitve za svoj status, izvzetje iz kolektivnih pogodb za javni sektor, predlagajo podjetizacijo zdravstvenih zavodov, predlagajo financiranje razvoja javnih zdravstvenih zavodov z zasebnih kapitalom?

Drugi predlogi gredo v smeri, da prevzamejo izvajanje obveznega zdravstvenega sistema vsem zavarovalnice, ki to želijo. Torej naj se še iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja bogatijo zasebne zavarovalnice?

Kako si predlagajo ustvarjalci takšnih rešitev, da bodo slovenski upokojenci, katerih večina prejema pokojnino v pov-

prečju 600 evrov, še lahko obiskala zdravnika? Kako bodo deležni zdravstvenega varstva prebivalci države, v kateri že skoraj 400 tisoč prebivalcev živi na robu preživetja?

Vsi se strinjamo, da je v sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja premalo denarja za vedno večje potrebe. Kako priti do dodatnih sredstev? Že velikokrat smo predlagali, da se naj pravično porzdeli breme na vse prejemke tako iz dela kot iz kapitala. Predlagali smo obdavčitev nezdrave hrane, pijač. Ne, nosilci kapitala vse to zavračajo, češ da bodo zaradi tega propadli. Kljub številnim raziskavam, ugotovitvam, kako so nekatera živila škodljiva za zdravje, njim to ni mar. Vidijo le sebe, zdravje prebivalstva ni njihova skrb, za družbeno odgovornost podjetij še niso slišali. Politika ne zmore presekat takšnega stanja, politika ne zmore ali noče predlagati rešitev, ki bi pomenile izboljšanja zdravja prebivalstva, ki bi pomenile, zmanjševanje neenakosti v zdravju, ki je temelj družbenega in ekonomskega razvoja.

Z varčevalnimi programi države so se sredstva za obvezno zdravstveno zavarovanje pomembno znižala, istočasno pa rastejo dobički v zavarovalnicah, ki se ukvarjajo z dopolnim zdravstvenim zavarovanjem. Po sprejetih zakonskih spremembah v parlamentu, bi morale zavarovalnice polovico dobičkov nameniti za dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Priznati moramo, da je zakonska dikcija čudna. Pravilno bi bilo, da se dobički namenijo za obvezno zdravstveno zavarovanje. No, če bi bila volja, bi lahko to zagato rešili. Ne, gospod direktor Vzajemne takšne predloge imenuje neresne. Smo neresni, ker želimo, da se denar zavarovancev, ki ga namenjajo za zdravstvene storitve uporablja smotno, namensko. Ne pa, da vodstvo Vzajemne igra vlogo dobrodelnih organizacij s tujim denarjem. To očitno podpira tako politika kot nadzorne institucije, saj imajo prav gotovo kakšne namene s temi sredstvi. Nikomur ni mar, da se čakalne dobe daljšajo, da predlagajo koncesionarji v osnovnem zdravstvenem varstvu, da ljudje zbirajo denar za delovanje ambulante in podobno.

Prebivalke, prebivalci Slovenije moramo sami poskrbeti za spremembe, za odpravo vseh navedenih in drugih anomalij, moramo sami poskrbeti za ohranitev javnega zdravstvenega sistema, sistema v katerem nas ne bo skrbelo, ali bomo imeli zagotovljene zdravstvene pravice.

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

ZDRAVSTVENI SISTEM JE OGROŽEN!

Naše zdravje je preveč dragoceno, zato želimo o njem odločati sami! Javni zdravstveni sistem je vrednota, o kateri smejo odločati politiki le z upoštevanjem volje, ki jo izrazimo prebivalke in prebivalci Slovenije.

KOALICIJA ZA
OHRANITEV
JAVNEGA
ZDRAVSTVENEGA
SISTEMA

Od države zahtevamo, da poskrbi za solidaren, dostopen, kakovosten in uspešen javni zdravstveni sistem, v katerem se bo denar porabljal za izboljševanje, ohranjanje in krepitev našega zdravja, ne pa za polnjenje žepov zaslužkarjev.

Samo močna civilna družba lahko ustavi oblast pri odločitvah, ki so v nasprotju s koristmi in voljo ljudi.

PETICIJA ZA OHRANITEV JAVNEGA ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

Peticijo lahko **podpišete** tudi na spletni strani
www.javno-zdravstvo.si

INICIATIVA ZA
DEMOKRATIČNI
SOCIALIZEM

Sindikata zdravstva in
socialnega varstva
Slovenije

ZOUS
Nacionalni forum
humanitarnih
organizacij Slovenije

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije

Solidarnost

Nacionalni forum
humanitarnih
organizacij Slovenije

KONFEDERACIJA
SINDIKATOV JAVNEGA
SEKTORJA SLOVENIJE

Razmislek o delu z dementnimi

Pogosto dobivam sporočila po e-pošti ali telefonu. Eno zadnjih me je spet pretreslo in spomnilo, zakaj smo kot prostovoljci začeli delati na področju demence. Predvsem zato, da bi zavarovali dostojanstvo oseb z demenco in zaščitili njihove osnovne človekovih pravic ter da vi s tem izboljšali kakovost njihovega življenja. Pa zato seveda, ker smo videli nešteto zlorab in veliko nasilja, tudi fizičnega.

Pa ne samo pri dementnih osebah, tudi pri mnogih drugih, ki so nepomični ali slabo pomični, pa nikogar ne zanima, kaj pravzaprav počnejo 24 ur na dan, ko jih nihče ne obišče, ko nihče ne utegne z njimi niti poklepetati... Pa saj vemo, da se je še z rožicami treba pogovarjati, da lepše rastejo.

Ne vem, ali sem že kdaj napisala, kar mi je rekla negovalka v enem od domov: »Saj z njimi tako ni nič, samo jejo, kakajo in spijo«. Popolno nezanimanje za to, kaj so ti ljudje nekoč bili, kako so živeli, kaj jih je zanimalo, tudi ne, kaj so dobrega storili za druge in skupnost, kaj šele, kaj si želijo, potrebujejo, kaj

bi jih pomirilo. So samo še oskrbovanci, številke varovancev v domu, ki hodijo po hodnikih, dokler ne gredo na živce osebju in jim dajo pomirjevala. Ali pa si zlomijo kolk, zbolijo in hvala bogu obležijo in niso več moteči. Ko nehajo govoriti, je še bolje, sicer pa je tako vseeno, saj jim tako nihče nič ne verjame, ker so dementni.

Za zaključek bom zastavila vprašanje: Ali so krive osebe z demenco za vse to kar se jim dogaja?

Velikokrat razmišljam, da bi vse, kar smo prostovoljci doživeli, videli in izkusili v domovih, ali pa to, kar nam pripovedujejo svojci ali redki prostovoljci, ki še vztrajajo v domovih (večina domov jih še vedno zavrača, le zakaj?) prelila na papir, pa se naposled vprašam, koga pa bi sploh zanimala te pretresljive zgodbe? Predvsem pa, kaj bi se s tem spremenilo na bolje? Morda z veste za odgovor vi?

Ana Cajnko

Vzajemnost je vaša!

Čakajo vas lepe nagrade:

- za dva nova naročnika – brezplačna polletna naročnina na Vzajemnost;
- za tri nove naročnike – vrednostni boni Mercator za 15 evrov;
- za vsakega nadaljnjega novega naročnika – še po 5 evrov (za štiri naročnike 20 evrov itd).

NOVOST: od julija dalje tudi nagrada za pridobitev enega naročnika – 50% popust na polletno naročnino!

Vzajemnost je tudi lepo darilo!

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE

Za naročila in informacije pokličite na tel.: **01 530 78 44**

Vertikalne grede in pomladanski razmislek

V tem delu se bom posvetil predvsem tehnikam gojenja zelenjave, začimb in tudi sadja v naseljih in na urbanih območjih, kjer je za pridobivanje hrane veliko omejevalnih dejavnikov. Kljub temu pa je mogoče tudi na balkonu ali celo v stanovanju brez balkona in terase vzgajati vrsto užitnih rastlin in celo sadja. Vse, kar potrebujete, je prostor ob steni ali kjer vas vertikalna gredica ne bo ovirala pri vsakodnevnih aktivnostih. Namesto lončnic lahko v posodah brez težave gojimo drobnjak, peteršilj, korenje, brstični ohrovt, žajbelj, meto, meliso, origano, baziliko, feferone, papriko, paradižnik ... Na vertikalni gredi, ki jo izdelamo iz plastične folije in iz rabljene lesene »palette« (ki jih uporabljajo prevozniki blaga na tovornjakih), pa je mogoče izdelati uporabno gredico s površino najmanj 1 m². Ves material, ki ga pri tem uporabimo, nam je na voljo za manj kot 10 evrov. Še največ vas bodo stala semena ali sadike, ki pa jih lahko zelo ugodno dobite pri t. i. menjalcih avtohtonih semen, kot so:

- Zelemenjava (v vseh večjih mestih) - <https://sl-si.facebook.com/Zelemenjava>
- Varuhi semen (pošiljajo tudi po pošti) - <http://www.semenska.org/>
- ali lokalna društva zeliščarjev in ekoloških pridelovalcev hrane (npr. Ajda Vrzdenc).

Paleta od znotraj oblečemo s plastično folijo ali agro kopreno in jo s sponkami ali žebli in deščico pritrdimo na paletu. To naredimo tako, da v notranjosti dobimo dva velika prostora (ali vreči), ki ju kasneje zapolnimo z mešanico komposta in zemlje. Pri tem je zanimivo, da lahko za zasaditev uporabimo eno ali drugo stran palete, odvisno pač od naših potreb. Na strani, kjer so prečne deske bolj gosto skupaj, je zelo praktično gojiti solato, korenje in drugo zelenjavo ali sadja, ki rado raste v vrstah. Na nasprotni strani pa lahko izkoristimo obliko šopaste gojitve zelenjave ali hočemo vzgojiti višjo zelenjavo ali sadje, ki zahteva več prostora.

Praktičen prikaz takih zasaditev dobro ponazorjen na spletu na naslovih:

- www.youtube.com/watch?v=qhUQbK9ddkY
- <http://www.youtube.com/watch?v=bPcXoOuDA-I>

Velikega pomena je, da se lotimo sami sejanja in shranjevanja svojih semen. Vsa ta znanja lahko pridobimo tudi zgolj z opazovanjem narave in v točno določenem trenutku pravilno odreagiramo. Pravila za setev so ponavadi podobna za vse rastline. Najbolje je to opraviti na sončen dan, ko je zemlja ravno prav navlažena in ko so procesi v zemlji že stekli in o okoliščine idealna tudi po energetski plati.

Veliko vlogo imajo poleg energij planetov tudi energije vetrov ali pomen gibanja zračnih mas na pridelke. Nekatere rastline veliko bolje uspevajo na prevetrenih ali vetrovom izpostavljenih mestih, denimo bob, ki ljubi predvsem takšna mesta, kajti v zavetnih legah ga rade napadejo listne uši. Spet druge rastline so izrazito naklonjene zavetnim legam, ponavadi so to vse sorte

subtropskih ali tudi sredozemskih rastlin, ki v našem podnebnju dobro uspevajo na res zaščitenih legah in kjer imajo podobne toplotne možnosti kot v svojem domačem okolju.

Vsaka rastlina se delno prilagodi novonastalim razmeram. Sepp Holzer za to namenja posebno pozornost predvsem izbiri semena in vzgoji mladik in tako pobira semena zgolj tistih rastlin, ki so že v prvi generaciji naredile seme in so odstopale od razvoja vseh drugih rastlin iste vrste. V naslednjih generacijah je potrebno s skrbnim opazovanjem spet načrtno opraviti selekcijo in izbrati semena rastlin, ki so že popolno prilagojene na nove razmere. Tako je mogoče tudi v alpskem podnebnju gojiti breskve in marelice ali celo limone. Potomci teh dreves bodo že veliko bolje prilagojeni novemu podnebnju, da ne govorimo o tretji ali četrti generaciji, kjer se zna zgoditi, da bodo prilagoditve že tako izrazite, da bodo tudi potrebe po toploti ali toleranca na mraz že bistveno spremenjene. Tako boste dejansko ustvarili posebno podvrsto, ki bo prilagojena lokalnim razmeram, v katerih prebivate.

Vsakemu prijatelju, sploh zdaj spomladi, svetujem, naj gre na dolg sprehod skozi gozd in se zazre v prihodnost in dobro premisli o prednostih v svojem življenju. Najboljši odgovori, kako, kaj in zakaj se bodo pojavili sami od sebe. Permakulturno, sonaravno in trajnostno razmišljanje in vrtnarjenje je veliko več kot zgolj vrtničarstvo in pridelovanje hrane. Je življenjski slog, kjer se vsak posameznik zna ustaviti in videti sebe, sočloveka in odnose med sebi enakimi in naravo. Kot je nekdo rekel: »V gozdu ne boste našli brezžične povezave (wi-fi). Obljubljam pa vam, da se boste po sprehodu skozenj čutili bolj povezani!«

Milan Zabavnik, ZDUS

Obvestila

Zbiranje predlogov za priznanja ZDUS

Na podlagi določb 29. do 31. člena pravilnika o priznanjih (z dne 20. 5. 2010) komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve začenja

Postopek za zbiranje predlogov za priznanja ZDUS v letu 2014

Predlagatelji

Pri pripravi predlogov za priznanja ZDUS predlagatelji (to so organi ZDUS, PZDU, DU in klubov) upoštevajte določbe pravilnika o priznanjih (od 18. do 28. člena). V obrazce za predlaganje priznanj je treba zahtevane podatke navesti natančno in dosledno. Obrazci so na voljo na spletni strani ZDUS.

Roki za predložitev priznanj

1. Predlagatelji DU in klubi do 31. 8. 2014 predložijo obrazložene predloge na predpisanih obrazcih na PZDU, da ti podajo nanje svoje soglasje (29. člen).

2. PZDU predložijo tako pripravljene predloge in svoje predloge do 30. 9. 2014 komisiji ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve.

Rok za vlaganje predlogov je treba spoštovati, saj komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve ne bo upoštevala prepozno vloženi predlogov (31. člen).

Zaradi enostavnejše priprave predlogov za priznanja ZDUS so v nadaljnjem tekstu navedeni členi pravilnika o priznanjih, ki podrobneje določajo obravnavano področje.

ZDUS, PZDU, DU in klubi upokojencev lahko vložijo predloge za:

1. Priznanja ZDUS in

2. Posebna priznanja ZDUS.

1. Priznanja ZDUS so:

- Pisno priznanje ZDUS,
- Mala plaketa ZDUS,
- Velika plaketa ZDUS in
- Naziv in listina častnega člana.

Ta priznanja ZDUS se lahko podeljujejo (2. in 3. člen) upokojencem, včlanjenim v upokojenske organizacije, ter organizacijam, in sicer državnim organom, javnim zavodom, lokalnim skupnostim in njihovim organom, gospodarskim družbam in drugim organizacijam ter organom in fizičnim osebam za zasluge pri delovanju upokojenskih organizacij (v nadaljevanju organizacije in fizične osebe). Ta priznanja se lahko podeljujejo tudi tujim upokojenskim

društvom in drugim organizacijam ter njihovim članom za prispevek h krepitvi in ugledu ter medsebojnemu sodelovanju in za pomoč (v nadaljevanju tuje organizacije in fizične osebe).

Pri predlogih za priznanja ZDUS (pod 1.) je treba upoštevati:

Pisno priznanje ZDUS (20. člen)

Upokojenec mora več kot 3 leta uspešno delovati v upokojenski organizaciji na socialno-zdravstvenem, humanitarnem, kulturnometniškem, športnem, publicističnem, izobraževalnem ali drugih področjih v prid upokojencev in že prejeti priznanje društva, kluba ali pokrajinske zveze.

Mala plaketa ZDUS (21. člen)

Upokojenec mora več kot 4 leta uspešno delovati v upokojenski organizaciji, s tem da je bil 4 leta predsednik ali član organa upokojenske organizacije ali da je v tem obdobju vodil eno od področij delovanja društva in je že prejel pisno priznanje ZDUS.

Velika plaketa ZDUS (22. člen)

Upokojenec mora več kot 8 let uspešno delovati v upokojenski organizaciji, s tem da je bil 8 let predsednik ali član organa upokojenske organizacije ali da je v tem obdobju vodil eno od področij delovanja društva in je že prejel malo plaketo ZDUS.

Predloge upokojenska organizacija na posebnih obrazcih predloži PZDU, ki k vsakemu predlogu poda soglasje. Ta priznanja lahko je mogoče predlagati tudi za organizacije in tuje organizacije ter fizične osebe za ustrezno število let sodelovanja (zadnja odstavka 20., 21. in 22. člena).

Naziv in listina častnega člana ZDUS (23. člen)

Upokojenec mora več kot 15 let uspešno delovati in z izjemnimi zaslugami bistveno prispevati k delovanju in razvoju upokojenske organizacije, pred tem pa je že prejel veliko plaketo ZDUS.

Predloge upokojenske organizacije na obrazcih predložijo PZDU, ki jih z svojim soglasjem do roka pošlje komisiji ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve.

2. Posebna priznanja ZDUS so:

- Priznanje za zasluge,
- Plaketa za zasluge,
- Priznanje za okrogle obletnice upokojenskih organizacij in
- Priznanje za okrogle obletnice pevskim zborom in kulturnim skupinam upokojenskih društev.

Priznanje za zasluge (24. člen)

Za uspešno delo pri krepitvi ugleda in vloge upokojenske organizacije (v nadaljnjem UO) za izredno delo ali materialni prispevek na področjih delovanja UO ali za izjemno pomemben prispevek ali materialno pomoč pri izvedbi enkratnih aktivnosti.

Plaketa za zasluge (25. člen)

Za izjemno uspešno delo pri krepitvi ugleda in vloge

Oddih v veseli družbi!

Spomladaški žarki vabijo na morje

Paket Delfin vključuje: • kozarček za dobrodošlico • brezžični internet • kopanje v bazenih z ogrevano morskno vodo (30 in 33°C) • kopanje v zunanjem bazenu in prost vstop na plažo v poletnih mesecih • telovadbo v bazenu • glasbo za ples (ob petkih in sobotah) • samopostrežno istrsko večerjo 1x na teden

Ujemite akcijske cene! Veljajo vse do 4. 5. 2014.	polpenzion	polni penzion
1. 4.-4. 5. 2014	38 EUR	43 EUR

V hotelu Delfin vam 1 dan bivanja podarimo!

Od 13. 4. do 20. 4. 2014 si privoščite res pravi oddih po izjemni ponudbi: plačate 6 noči, bivate 7!
Polpenzion že od 210,60 EUR na osebo v dvoposteljni sobi. Pokličite!

Polpenzion	4. 5.-31. 5. 14	1. 6.-15. 7. 14	16. 7.-16. 8. 14	17. 8.-27. 9. 14
Upokojenci	41 EUR	45 EUR	52 EUR	46 EUR
Ostali gostje	46 EUR	50 EUR	57 EUR	51 EUR

Cene veljajo na osebo na dan v dvoposteljni sobi. **Doplačila na dan:** enoposteljna soba, turistična taksa.

Prihranite s popusti! Upokojenci, ki so člani društva, kluba ali aktiva upokojencev, imajo **10 % popusta**.
Otroški popusti pri bivanju z 2 odraslima osebama: otroci do vključno 6. leta bivajo **brezplačno**, otroci od 7. do vključno 12. leta imajo **50 % popusta**.

Informacije in rezervacije: T: 05/ 6607 400 • E: rezervacije@hotel-delfin.si, www.hotel-delfin.si

Počitnice s tradicijo!

Vila Ana v Rogaški Slatini

Za tiste, ki uživajte v miru in ne marate hotelskega vrveža, je prava izbira Vila Ana v Rogaški Slatini. Le 10 minut hoda do Rogaške Riviere.

V Vila Ana je na voljo **13 dvo- in troposteljnih sob z lastno kopalnico** (TV, radio, WC, tuš). V pritličju hotela se nahaja **opremljena kuhinja** (mikrovalovna pečica, hladilnik z zamrzovalnikom ...), ki je na razpolago vsem gostom, ki radi sami poskrbite za svoje želodčke. Na voljo je tudi brezžični internet. Vila ima svojo recepcijo.

Plačate 3, bivate 4 noči (1. 4.-12. 6. 2014)	Cena na dan	! Akcija 3=4 !
Upokojenci, ki so člani društva upokojencev	22,50 EUR	67,50 EUR
Ostali gostje	25,00 EUR	75,00 EUR

V neposredni bližini Vile Ane se nahajajo restavracije z malicami, kosili in večerjami za vsak žep. Železniška in avtobusna postaja sta oddaljeni le nekaj minut hoda. Za vse tiste, ki uživajte v objemu termalnih vrelov, so v bližini tudi bazeni hotelov v Rogaški Slatini in Termah Olimia.

In še namig - imejte celo vilo zase! Vila Ana je odličen prostor za praznovanje rojstnega dne, obletnice itn. (za zaključene skupine do 31 oseb).

Informacije in rezervacije: T: 05/ 6607 400 • E: rezervacije@hotel-delfin.si, www.hotel-delfin.si

upokojske organizacije (v nadaljnjem UO), za izredno uspešno delo ali velik materialni prispevek na področjih delovanja UO ali za izjemno pomemben prispevek ali večjo materialno pomoč pri izvedbi enkratnih aktivnosti.

Za ta priznanja lahko predlagate upokojske, fizične osebe, organizacije in tuje osebe na obrazcu, ki ga predložite PZDU, ta pa ga s svojim soglasjem do roka pošlje komisiji ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve.

Priznanje za okrogle obletnice upokojskih organizacij (27. člen)

Za to priznanje lahko predlagate upokojsko organizacijo, ki aktivno in uspešno deluje e več kot 50 let (50, 60, 70, 80, 90, 100 in več let).

Tudi komisija za kadrovske in organizacijske zadeve na podlagi evidenc iz vaših podatkov sama predlaga ta priznanja.

Predloge lahko na posebnih obrazcih vložita PZDU in ZDUS.

Priznanje za okrogle obletnice pevskim zborom in kulturnim skupinam upokojskih društev (28 člen)

Za ta priznanja lahko predlagate pevske zборе in kulturne skupine upokojskih društev za njihovo aktivno in uspešno delo (od 10 let pa do 100 let in več za okroglo obletnico).

Predloge vložijo PZDU na posebnih obrazcih.

K tem predlogom poda mnenje komisija ZDUS za kulturo, kar bo zahtevala komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve.

Vse predloge napišite na obrazcih in jih ustrezno utemeljite. Upoštevajte navodila, da bo lahko komisija pravočasno oblikovala predloge za upravni odbor ZDUS.

Za društva upokojskecev in klube je rok za predložitev predlogov za priznanja na PZDU do najkasneje 31. 8. 2014, PZDU pa predloge na obrazcih s svojim soglasjem predložijo do vključno 30. 9. 2014 na: Zvezo društev upokojskecev Slovenije, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana s pripisom Priznanja.

Pomembno!

Komisija predlogov za priznanja ZDUS, ki bodo posredovana mimo razpisnih rokov, načelno ne bo obravnavala, saj razpisni postopek teče od aprila do avgusta tekočega leta.

Za podrobnejša pojasnila pokličite Niko Antolašič na tel. štev.: 01/620 54 72 ali pišite na e-naslov: tajnistvo@zdus-zveza.si, lahko tudi predsednici komisije Vidi Rozman na e-naslov: karolina.vida.rozman@siol.net.

*Karolina Vida Rozman,
predsednica komisije*

Ljubljana, 10. marec 2014

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Delo komisij

Poročilo o delu komisij ZDUS za leto 2013 (nadaljevanje)

Komisija ZDUS za pokojninsko politiko

- Komisija se je v minulem letu najprej seznanila s poročilom ZPIZ za leto 2012 ter s finančnima načrtoma za leti 2013 in 2014. Posebno pozornost je posvetila podatkom, ki zadevajo gmotni položaj upokojencev ter razmerje med številom upokojencev in številom zavarovancev. Ugotovila je, da se to razmerje vse bolj slabša, saj je v letu 2008 bilo še 1,71: 1 odstotka, v letu 2012 pa le še 1,40 : 1. Povsem drugačna gibanja kažejo podatki o rasti števila upokojencev. V primerjavi z letom 2008 se je število povečalo v povprečju za približno 58 tisoč novih upokojencev ali za 10,9 odstotka, starostnih upokojencev pa še bolj, in sicer kar za 17,2 odstotka. Gmotni položaj upokojencev, če upoštevamo povprečno mesečno pokojnino, se je slabšal: leta 2012 so bile pokojnine 99 v odstotkih primerljive z letom 2011, realno pa so se znižale za 3,5 odstotka ali za 4,8 odstotka, če upoštevamo prenehanje izplačevanja varstvenega dodatka.
- Kar zadeva finančni načrt, so podatki zaskrbljujoči, saj so potrebnih vse več sredstev iz državnega proračuna. Še zlasti so člani komisije opozorili na vlogo KAD, ki ga je treba ohraniti tudi v prihodnje ter jasno določiti njegove obveznosti do demografskega rezervnega sklada. Prav tako so opozorili, da ne bi smeli prodati premoženja, ki ga ima ZPIZ v Zavarovalnici Triglav.

Komisija je posebno pozornost posvetila tudi izplačevanju letnega dodatka upokojencem in se zavzela, da ga pokojninski zavod tudi v letu 2013 čim prej izplačal v skladu z veljavno zakonodajo.

- Zavzela se je tudi za to, da bi bila sredstva, ki jih ZPIZ dodeljuje za rekreativno, športno in kulturno dejavnost upokojencev, čim prej nakazana upravičnim upokojenskim organizacijam, da bi lahko pravočasno izvedle vse potrebne aktivnosti na tem področju.
- Posebno pozornost je komisija posvetila tudi napovedim ministra za finance o ukrepih za zmanjšanje pokojnin z utemeljitvijo, češ da upokojenci še niso

svojega prispevali k stabilizaciji in reševanju zaostrenih družbeno-ekonomskih razmer. Komisija se je ogorčeno odzvala na tako napoved ministra in o tem obvestila tudi javnost, prav tako pa so svoje stališče medijem posredovali tudi nekateri člani komisije.

• Komisija je tudi menila, naj ustavno sodišče čim prej sprejme odločitev v ustavni presoji 143. členu ZUJF, da bi tako popravili krivice, ki so bile storjene upokojencem.

Dela komisije ni mogoče more ocenjevati le po številu sej in po temah, obravnavanih na posamezni seji, saj večina članov deluje kot člani sveta ZPIZ in tako aktivno sodelujejo v delu tega organa in zastopajo stališča organov ZDUS. Prav tako so člani komisije aktivno sodelovali v lokalnih organizacijah in PZDU na svojem območju.

Anka Tomiňšek

Programi dela komisij ZDUS za leto 2014

Komisija ZDUS za kulturo

Ker smo prepričani, da se bodo finančne razmere še bolj zaostriale, ne razmišljamo o kakih novih projektih, pač pa bomo poskušali uresničiti dosedanje in jih po možnosti še dopolniti.

Pokrajinska srečanja PZDU. Verjetno bo treba združiti 2 PZDU, da bo na srečanju vsaj 6 zborov.

Republiško srečanje. Zagotoviti je treba kakovostno fotografiranje vsakega zbora in poskušati doseči dogovor s TV Slovenija, da bo posnela srečanje.

Večer pesmi in plesa. Moramo najti še bolj izvirne skupine; verjetno so na terenu!

Likovna kolonija. Nadaljevati s prizadevanjem, da poskušamo dela prodati. Načelen dogovor z direktorico hotela ZDUS Delfin je bil dosežen. Ker je med člani zanimanje, bi kljub kotizaciji morda v Rogaški Slatini pripravili še drugo likovno kolonijo.

Voščilnica. Ker se je zadeva prišla in je kar lepo število skoraj že stalnih udeležencev natečaja, je prav, da nadaljujemo z njim.

Zamejski zbori. Povabiti v goste en zamejski zbor, po možnosti vsakič z drugega območja.

Delo na terenu.

Člani KK moramo biti na terenu seznanjeni z dogajanjem v društvih. K delu na terenu pa sodi tudi pridobivanje naročnikov za našo Pesmarico, za naš CD in morda tudi kupcev za dela z likovnih kolonij.

Anton Kotar

Komisija ZDUS za gospodarstvo

- V sodelovanju s komisijo ZDUS za pokojninsko politiko spremljanje in proučevanje zakonodaje s področja pokojninsko invalidskega zavarovanja predvsem s stališča finančnih posledic za materialne razmere stanje upokojenske populacije v Sloveniji.
- Spremljanje gospodarjenja s sredstvi, namenjenimi pokojninski blagajni
- Spremljanje poslovanja Nepremičninskega sklada pri SPIZ.
- Gospodarjenje z materialnim in finančnim premoženjem ZDUS.
- Nadzor nad uresničevanjem letnega finančnega načrta ZDUS in predlaganje ukrepov.
- Nadzor in sodelovanje nad servisiranjem sprejetih finančnih obveznosti ZDUS (Sklad vzajemne pomoči, ipd.).
- Spremljanje lastniških deležev ZDUS v zavodih, gospodarskih družbah (Vzajemnosti ipd.).
- Sodelovanje pri novih projektih, ki lahko pripomorejo k lažjemu in cenejšemu preživljanju upokojencev (Poštna banka, Zavarovalnica Generali, Modri servis, F3ŽO ipd.).
- Pomoč in sodelovanje za polnjenje gostov hotela ZDUS Delfin in Vile Ana.
- Druge aktivnosti po nalogu predsednice in UO ZDUS.

Toni Rifelj

Komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve

Predlaganje kandidatov za priznanja ZDUS. Komisija bo kot vsako leto skladno s pravilnikom o priznanjih konec aprila 2014 objavila obvestilo o začetku štirimesečnega postopka zbiranja predlogov za priznanja ZDUS. Komisija bo ocenila izpolnjevanja pogojev in pregledala predloge, ki jih določa pravilnik. Po izteku roka za morebitne dopolnitve bo predloge predložila UO ZDUS.

Akti ZDUS. Komisija bo pregledala vse sprejete akte in jih uskladila z veljavnim statutom ZDUS. Naloga je dolgoročna.

Analiza udeležbe na sejah komisij. Komisija bo spremljala in analizirala udeležbo na sejah komisij ZDUS ter na podlagi evidence ustrezno ukrepala. Predlagala bo razrešitve in izvolitve novih članov skladno s predlogi komisij. Ob koncu leta bo sprejela ugotovitve o udeležbi na sejah in smernice za številčnost komisij v novem mandatu vodstva ZDUS.

Komisija bo še pred koncem leta začela s pripravo aktov za volitve ZDUS v letu 2015. Pri tem bo treba pripraviti razpis volitev in ustrezne sklepe.

Evidence. Strokovna služba bo tudi letos pripravila evidenco mandatorov vseh predsednikov in okroglih obletnic upokojenskih društev. Na podlagi teh evidenc bo lahko komisija po določbah pravilnika o priznanjih sama pripravila predloge za priznanja predsednikom in za obletnice upokojenskih društev in jih predložila UO ZDUS.

Komisija bo v skladu s sklepom UO ZDUS iz leta 2011 preverjala izpolnjevanje obveznosti upokojenskih organizacij do ZDUS, iz katerih prihajajo člani delovnih teles ZDUS ter pripravila morebitne predloge za razrešitev in imenovanja novih članov in jih predložila UO ZDUS.

Karolina Vida Rozman

Komisija ZDUS za informatiko

V letu 2014 se bomo posvetili dokončanju nalog iz leta 2013. IT komisije naj bi s sestala vsaj dvakrat na leto.

- **Podpora dejavnosti DU in ZDUS.** Spletno stran ZDUS bo treba popestriti s forumi (potrebna denarna sredstva) in se aktivneje lotiti oglaševanja (za to potrebna oseba na ZDUS).
- **Program ORPO.** Izobraževanje regijskih izobraževalcev, prenos podatkov iz ORPO v Vzajemno samopomoč na ZDUS, enotna pristopna izjava in centralna evidenca članstva.
- **Program BOPRO.** Aktivno spremljanje delovanja programa in morebitne zahteve po dopolnitvah ter racionalizaciji delovanja: statistika o dejavnosti društev, spremljanje programa in morebitne zahteve po dopolnitvah in racionalizaciji delovanja, uvedba novih aplikacij s skladu z novimi potrebami in sredstvi, ki so voljo.
- **Sodelovanje v državnih in mednarodnih projektih.** Projekt SAAPHO – v maju 2014 je predvideno testiranje 3. prototipa SAAPHO, po potrebi bomo tudi v letu 2014 izmenjevali mnenja o uporabljenih napravah in o uporabniškem vmesniku.

Pri na novo razpisanih projektih z močno zastopano IKT komponento, bomo člani IT komisije po potrebi še naprej sodelovali pri presoji možnosti ZDUS, da sodeluje v projektu ter pri pripravi vsebinskega dela dokumentacije za prijavo na razpis.

Alenka Reissner

Komisija ZDUS za mednarodne odnose

- Finančna podpora DU akcijam na področju mednarodnih odnosov (če bodo za to sredstva v ZDUS).
- Spremljanje aktivnosti in sodelovanje v procesu priprave Konvencije za zaščito človekovih pravic starejših v OZN.
- Spremljanje delovanja posebnega izvedenca ZN za proučevanje položaja starejših (na temelju resolucije Sveta za človekove pravice iz Ženeve).
- Informiranje širšega kroga DU in PZDU o letos sprejetih priporočilih Eurag in drugih mednarodnih organizacij za delovanje držav ter drugih nosilcev prizadevanj za izboljšanja položaja starejših v Evropi.
- Posredovanje manifesta AGE za starejšim prijazno Evropo in vključitev v potrebne aktivnosti pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami v Evropski parlament.
- Udeležba na GS Eurag v Tirani s prispevki o dobrih slovenskih praksah.
- Sodelovanje s komisijami in delegacijami starejših iz drugih držav, če bo dana pobuda za to.
- Udeležba na Festivalu za tretje življenjsko obdobje in sprejem delegacij upokojenskih organizacij iz drugih držav.
- Skrb za pretok informacij s področja mednarodnih prizadevanj

za boljši položaj starejših in o delu naše komisije v povezavi s komisijo za informiranje.

- Spremljanje mednarodnih projektov v ZDUS.
- Širitev sodelovanja strokovnjakov s področja mednarodnih odnosov (po možnosti upokojenih) v delu komisije.

Jožica Puhar

Komisija ZDUS za pokojninsko politiko

Komisija naj bi se sestala predvidoma petkrat ali šestkrat, po potrebi pa lahko tudi večkrat.

- **Letno poročilo ZPIZ za leto 2013.** V tej točki se bo komisija seznanila z najpomembnejšimi podatki o poslovanju pokojninskega zavoda, da bi lahko člani komisije nato vodili in usmerjali razpravo v svojih okoljih.
- **Finančni načrt ZPIZ za leto 2014 in 2015.** V tej točki se bo komisija seznanila s sredstvi, ki bodo potrebna v prihodnjih dveh letih za izplačevanje vseh pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ter s tem, koliko sredstev naj bi zagotovili zavarovanci s prispevki, koliko sredstev pa bo potrebno zagotoviti iz državnega proračuna in KAD.

Tudi prek ZDUS bo namreč potrebno povečati pritisk na vse pristojne organe, da bi v prihodnje uspešneje izpolnjevali obveznosti delodajalcev in zavarovancev, povezanih s plačevanjem prispevkov.

- **Gmotni položaj upokojencev.** Gmotni položaj upokojencev se slabša, tako da je vse več tistih, ki so na pragu revščine ali do že presegli ta prag. Zato bo treba ta pojav skrbno analizirati, da bi lahko preprečili nadaljnje poslabšanje razmer.
- **Letni dodatek.** Ta dodatek je tudi v ZPIZ-2 označen kot pravica. Zaradi izrednih razmer in ukrepov, ki jih država sprejema v zadnjih letih, pa so številni upokojenci izgubili ta dodatek. Zato se zastavlja vprašanje, kaj storiti s to pravico v prihodnje. Letos naj bi za zagotovitev te pravice upokojencem z nižjimi pokojninami (tri skupine) namenili blizu 90 milijonov evrov.
- **Rezervni demografski sklad.** Potrebno se bo aktivno vključiti v oblikovanje in sprejemanje zakona, ki bo urejal problematiko tega sklada. To bo zahtevna naloga spričo dejstva, da politiki še ni jasno, iz katerih virov naj se napajal sklad.

• Aktualne teme.

Komisija se bo odzivala tudi na vprašanja, ki se bodo pojavljala med letom in bodo zadevala finančni položaj ZPIZ ali gmotni položaj upokojencev.

Komisija bo razpravljala tudi o vprašanjih, ki jih bodo člani Sveta ZPIZ predlagali komisiji, da pred sejo sveta o njih zavzame stališče.

Anka Tominišek

Komisija ZDUS za šport, rekreacijo in gibalno kulturo

Aktivnosti bodo veljale:

- športu
- rekreaciji
- gibalni kulturi.

Tripartitni način delovanja pomeni veliko prostovoljcev na terenu, za prepoznavnost našega dela na terenu pa bomo morali bolj kot doslej izkoriščati objave v glasilu ZDUS plus, Vzajemnosti in drugod. Zavedati se je tudi treba, da več aktivnosti pomeni tudi več potrebnega denarja. Zato bo treba izkoristiti evropska sredstva, namenjena različnim programom, društva na terenu pa s prikazom svojih dejavnosti pridobivati nove sponzorje ter se z letnimi plani vključevati v letne finančne plane lokalnih skupnosti.

- Predlagamo, da vsebinsko razpravljamo o pobudi za projekt o kakovostnem življenjskem slogu starejših prebivalcev Slovenije
- Prek pokrajin bomo poskušali pridobiti primere dobre prakse o rekreaciji starejših in jih posredovati vsem DU.

2. F3ŽO MARIBOR
25. do 27. april 2014
od 9. do 18. ure
Ledna dvorana

14. F3ŽO LJUBLJANA
29. september do 1. oktober 2014
od 9. do 18. ure
Cankarjev dom

Vsi smo ena generacija!

FESTIVAL ZA *tretje* ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Edinstven
dogodek
za vse
generacije

Izobraževalni
in strokovni
program

Nagradni
natečaji

Spremljevalni
program na
različnih
lokacijah

Kulturni
program
na odru

Predstavitve
izdelkov in
storitev za
starejše

Sejemski
popusti

Otroški
program

www.f3zo.si

- Po pokrajinah je treba izpeljati evidentiranje DU, ki imajo urejeno vadbo nordijske hoje, drugi pa zagotoviti poceni enodnevna usposabljanja.
- Pokrajine naj spodbujajo DU, da se zavzamejo v širši javnosti tudi naša tri področja (dan odprtih vrat.), hkrati pa naj na različne načine skušajo nagovoriti starejše, da bi kot prostovoljci priskočili na pomoč pri animaciji ali izvedbi treh naših programov.
- Priporočamo, da posamezni predsedniki DU ali PZDU navežejo stike s posameznimi zainteresiranimi ZD in domovi za starejše (fizioterapija), da podpro prostovoljce, ki obiskujejo starejše na domu, v prizadevanjih, da starostnikom ponudijo tudi malo koristnega gibanja.
- Zbrati je treba primere dobre prakse v medgeneracijskem sodelovanju na področju rekreacije ter jih predstaviti tudi drugim.
- Razmislimo, kako v vseh letnih časih izkoristiti naravo kot najcenejši in največji športni objekt.
- Predlagamo, da skupaj z vodstvom ZDUS opravimo pogovor s pristojnimi na RTV o jutranji vadbi na televiziji za različne ciljne skupine starejših.
- Predlagamo, da si pridobimo informacije, katera DU že zagotavljajo skupinsko jutranjo vadbo na prostem ali v objektu, ter da njihove izkušnje posredujemo drugim DU.
- Spodbujajmo ples kot rekreacijo in druženje kar v prostorih DU.
- Skušajmo se v DU organizirati, da bo vsak član dobil ob poceni zgibanko Recept za zdravo življenje z gibanjem in športom.

Mihael Majerle

Komisija ZDUS za tehnično kulturo

Predlog: Komisija za tehnično kulturo naj se preimenuje v komisijo za interesne delovno proizvodne dejavnosti ter tehnično kulturo.

- Spremljanje in analiza dela društev upokoјencev in njihovih članov na področju delovno proizvodnih aktivnosti in tehnične kulture ter želja in potreba DU po izobraževanju mentorskega kadra.
- Spremljali bomo delo društev upokoјencev na področju delovno proizvodnih aktivnosti tehnične kulture. Poskušali bomo pripraviti program dela za ustrezne komisije v PZDU in DU, ki bi spodbujale tovrstno aktivnost v društvih. O delu na področju tehnične kulture bomo seznanjali UO ZDUS. PZDU, kjer še ni te aktivnosti, bomo poslali sprejeti program dala.
- Analiza možnosti organizacije ene do dveh prireditev, tekmovanj, srečanj ali razstav s področja tehnične kultur ena regijski in državni ravni ter sodelovanje pri organizaciji razstav (fotografija in ročna dela).
- Sodelovanje z drugimi organizacijami, zvezami, organi, ki bi lahko programsko, stroškovno in organizacijsko sodelovali z DU na področju TK dejavnosti. Predlagamo poglobitev sodelovanje z Zvezo za tehnično kulturo, Obrtno zbornico Slovenije in Slovenskim etnološkim muzejem.
- Sodelovanje s komisijo za izobraževanje in publicistiko pri ZDUS pri izvedbi programa, zlasti pa na področju informiranja članstva o delovno proizvodnih dejavnosti in tehnične kulture.
- Seznanitev UO ZDUS in PZDU s predvidenim programom aktivnosti, zlasti na področju varnosti v prometu (starejši voznik in ogroženost starejših pešcev).
- V ZDUS bi morali komisiji zagotoviti sredstva za uresničitev sprejetih programov. Komisija bi morala uveljaviti razpise za konkretne aktivnosti in na podlagi prijav določiti namembnost sredstev, ki so na voljo, ter poskrbeti za soudeležbo izvajalcev.

Predlagane aktivnosti na naslednjih delovnih področjih:

- Organizacija in vodenje delovno proizvodnih in tehničnih sekcij v društvih upokoјencev. Možna tehnična področja; modelarstvo, elektrotehnika, strojništvo, računalništvo in informatika, fotografija in video.
- Organizacija in vodenje krožkov ali sekcij domače in umetne obrti (les, blago, metal, plastika, volna, slama ...). Povezava z obrtno zbornico, Slovenskim etnološkim muzejem ter strokovnimi društvi in sekcijami.
- Za uspešno motiviranje o aktivnostih na področju tehnične kulture bi bile dobrodošle kolektivne razstave ob državnih in pokrajinskih srečanjih upokoјencev ter ob občnih zborih društev. Posebno pozornost je treba nameniti Festivalu za tretje življenjsko obdobje.
- Za posamezne udeležence razstav in za aktivne izvajalce aktivnosti so posebnega pomena priznanja za sodelovanje, vključno z objavo v glasilu ZDUS plus.
- Organizacija in vodenje sekcije za ekologijo in varstvo okolja v društvih upokoјencev (urejanje vrtov, cvetje, zelišča in začimbe ...). Povezava s strokovnimi revijami, društvi in sekcijami v državi, regijah in krajih.
- Svetovanje tehničnih izobražencev pri uporabi in obvladovanju tehnične opreme in pripomočkov (gospodinjki pripomočki, pripomočki zdravje, vrt, komunikacijo ...).
- Organizacija in vodenje strokovnih, tehničnih in znanstvenih ekskurzij v muzeje – tehnično-kulturna dediščina, tovarne, inštituti. Sodelovanje s komisijami za rekreacijo, kulturo, turističnimi društvi in podjetji.
- Organizacija in pomoč pri vodenju tehničnih klubov za mlade v šolah in v krajevnih okoljih. Pomen medgeneracijskega sodelovanja in iskanje skupnih interesov (domače živali, računalništvo, zdrava hrana, raziskovanje okolja in skrb za okolje ...).
- Pomoč pri nastajanju mreže tehničnih in proizvodnih zadrug za mlade (stare obrti, ekološka hrana, turizem, skrb za okolje ...). Doseči sodelovanje s partnerskimi organizacijami s področja kmetijstva, domače in umetne obrti ...
- Organizacija skupnih raziskovalno-razvojnih taborov (šola, tabor, ustvarjalne počitnice, dedek, babica, vnuk, vnučinja ...).
- Informiranje članstva v ZDUS o dejavnostih komisije in o uspehih posameznih članov in organizacij v glasilu ZDUS plus in v drugih oblikah informiranja.
- V okviru evropskega leta družinskega in poklicnega življenja izvedba fotografskega razpisa za upokoјence o življenje in delo v družini,.
- Izvedba natečaja za nove predloge priznanj in plaket, ki jih podeljuje ZDUS, naredili pa naj bi jih upokoјenci, ki se ukvarjajo z ročnimi deli in oblikovanjem.
- Razpis ZDUS za najlepše in najbolj praktične izdelke s področja domače in umetne obrti.
- Organizacija tridnevne ustvarjalne delavnice ročnih del v hotelu ZDUS Delfin.
- Organizacija fotografskega tečaja za goste hotela ZDUS Delfin.
- Sodelovanje pri pripravi celovite razstave ZDUS ročnih del in fotografije na 14. Festivalu za tretje življenjsko obdobje za področje ročnih del in fotografije

Jože Bitežnik, Lojze Gobec in Andrej Jus

Potrebujete nov hladilnik? Pralni stroj? Računalnik, mogoče novo kopalnico?

Kartica Diners Club ZDUS vam ponuja rešitev. S kartico lahko razdelite nakup na več obrokov. Preprosto! Odpravite se v trgovino, kjer ponujajo nakup na obroke s kartico Diners Club. Izberite izdelek. Pri blagajni povejte, da bi izdelek radi kupili na obroke, in se podpišite na slip. Izdelek odpeljite domov in uživajte v njegovi uporabi.

- Preprosto: **na obroke, le s podpisom**, brez dodatne dokumentacije.
- Prijazno: le kartica Diners Club ima **poseben okvir porabe za obroke**.
- Preudarno: s kartico in zbranimi nagradnimi točkami **lahko tudi prihranite**.

Še nimate kartice Diners Club ZDUS?

Zagotovite si jo še danes! Pokličite nas na **01 5617 880** ali obiščite **www.dinersclub.si**.

Prijavnica za likovno kolonijo Izola 2014

Likovna kolonija v Izoli je že uveljavljen kulturni projekt, ki ga že 16 let uresničuje ZDUS v sodelovanju s hotelom ZDUS Delfin ob minimalni finančni podpori Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Likovna kolonija bo letos od 16. do 19. maja 2014 v hotelu ZDUS Delfin v Izoli.

Društva naj pošljejo izpolnjeno prijavnico svoji pokrajinski zvezi (PZDU). Med prijavnicami PZDU praviloma izberejo po dva udeleženca, ki ju morajo do vključno 10. aprila 2014 prijaviti na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, s pripisom za Komisijo ZDUS za kulturo.

PRIJAVNICA

Ime in priimek:

Naslov:

Tel. štev.: e-pošta:

Član DU (PZDU):
.....

Če bo v hotelu prostor, boste lahko s seboj povabili spremljevalca, ki pa bo plačal redno ceno za storitve hotela ZDUS Delfin.

Ime in priimek spremljevalca (spremljevalke):
.....

Podpis kandidatke/kandidata
.....

Podpis DU ali PZDU
.....

Pogoji za udeležbo: Udeleženci kolonije so članice in člani DU s poravnano članarino, ki jo dokazujejo s člansko izkaznico.

Kotizacija za udeležence: 80 evrov in turistična taksa (1,01 evra na dan). Kotizacijo, ki delno krije stroške bivanja in prehrane, udeleženci poravnajo na recepciji hotela ZDUS Delfin. Potne stroške si udeleženci krijejo sami.

Udeleženci, ki ne bodo bivali v hotelu, prispevajo k stroškom organizacije in mentorstva v višini 20 evrov, kar prav tako poravnajo na recepciji hotela ZDUS Delfin. Drugih ugodnosti so deležni le udeleženci kolonije. Udeleženci z Obale bodo lahko kosili v hotelu. Prijavijo se s prijavnico in, prosimo, navedejo naj, da ne bodo bivali v hotelu.

Vsak udeleženec bo dobil po eno slikarsko platno, delo pa ostane last ZDUS ali hotela ZDUS Delfin.

Z izpolnjeno in podpisano prijavnico udeleženci potrjujejo, da so seznanjeni z vsemi pogoji in da se strinjajo, da njihovo delo postane last ZDUS ali hotela ZDUS Delfin.

Komisija ZDUS za kulturo bo pripravila dve razstavi: prvo v ho-

telu ZDUS Delfin ob koncu kolonije, drugo pa na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu (29. september do 1. oktobra 2014). Tri najboljša dela, nastala na likovni koloniji, bodo nagrajena s knjižno nagrado.

Po preteku roka za prijavo (15. april 2014) se bo sestala komisija ZDUS za kulturo, ki bo pregledala prijave. Če katera od PZDU ne bo prijavila dveh udeležencev, lahko prosto mesto zasede udeleženec iz druge PZDU po izboru komisije. Prijavljene kandidati bodo na domači naslov ali po e-pošti prejeli urnik dela na koloniji ter obvestilo o potrebnih materialih.

Za dodatna vprašanja se obrnite na vodjo kolonije Emo Tibaut, tel. štev.: 031/683 897 ali po e-pošti: ema.tibaut@teleing.com
Kontakt: Dijana Lukić - strokovna sodelavka komisije ZDUS za kulturo, tel. štev.: 01/620 54 81 oz. po e-pošti: dijana.lukic@zduk-zveza.si

*Emo Tibaut, vodja kolonije
Anton Kotar, predsednik komisije ZDUS za kulturo*

Modri center

Osrednji cilj projekta Modri center je ustanovitev socialnega podjetja, katerega poslanstvo bo razvoj in pomoč plačanim oblikam dela upokoјencev. Vloga centra bo osredotočena na pomoč generaciji v tretjem življenjskem razdobju pri uresničevanju njihove temeljne pravice do dela in do ustreznega plačila. Praktično to pomeni, da si bo center prizadeval razvijati zaposlitvene možnosti in priložnosti za upokoјence ter tudi vplivati na ustrezno ureditev trga dela in potrebne zakonodaje.

Modri center bo tudi priložnost za nadgraditev prostovoljske dejavnosti Starejši za starejše s storitvami, ki jih lahko ponudijo primerno usposobljeni izvajalci iz upokoјenskih vrst (pomoč in popravila v gospodinjstvu, urejanje vrta, vožnja k zdravniku, zdravstvena, psihološka, pravna in druga strokovna svetovanja, pomoč pri urejanju upravnih zadev ...). Tako bo mogoče zagotoviti boljše zadovoljevanje potreb starejših in hkrati koristno zaposliti upokoјence, ki so še sposobni in pripravljeni delati.

Računamo, da bo z ustanovitvijo centra mogoče doseči vrsto koristnih individualnih in družbenih učinkov:

- uporaba neizkoriščenega človeškega potenciala upokoјencev, bogatih z znanjem, izkušnjami in s socialnim kapitalom;
- povečanje kakovosti življenja upokoјencev, izboljšanje ekonomskih razmer socialno ogroženih upokoјencev; omogočanje samouresničevanja, osebne rasti, pozitivne samopodobe, socialne vključenosti upokoјenih oseb;
- uresničevanje politike aktivnega staranja;
- razvijanje človeku prijazne dolgožive družbe;
- zmanjševanje potreb po socialnih transferjih;
- omejevanje sive ekonomije;
- nadgraditev pomoči prostovoljcev s profesionalno podporo starejšim, ki potrebujejo pomoč.

Prosimo funkcionarje društev, da članom, ki bi radi opravljali plačane storitve, ob plačevanju članarine ponudijo priloženi vprašalnik, ki bo omogočil povezovanje človeka, ki potrebuje pomoč, s človekom, ki jo je za ustrezno plačilo pripravljen nuditi.

Anketa o interesu upokojencev za plačano delo

1	Ime:	
2	Priimek:	
3	Možen kontakt (navedite vsaj eno možnost)	Poštni naslov:
		Telefon:
		GSM:
		e-naslov:
4	Izobrazba, poklic:	
5*	Področja dela, ki pridejo v poštev za delo:	
6	Dosedanje izkušnje, reference:	
7	Ali imate lastno firmo ali SP?	
8	Posebne zahteve:	

Podpisani izjavljam, da sem kot upokojenec zainteresiran za izvajanje dela proti plačilu v sodelovanju z upokojsko organizacijo po konceptu projekta „Modri center“ ** na področjih, navedenih v točki 5 zgoraj.

Datum:

Podpis:

Pojasnila:

* Področja dela, ki pridejo v poštev (točka 5): odgovorite prosto, upoštevajte vaše dejanske izkušnje in kompetence, npr.: obrtne storitve določene vrste, hišna pomoč in opravila, varstvo, zdravstvene storitve, instrukcije, jezikovno izobraževanje, predavateljstvo, arhitektura, svetovanje, RR dejavnost, itd...

** »Modri center« je neprofitni, socialno-podjetniški, gospodarski projekt upokojskih organizacij v Sloveniji, čigar cilj je razvijanje in omogočanje dela upokojenim osebam proti plačilu.

Anketa je namenjena izključno kot podlaga in pripomoček pri oblikovanju ponudbe »Modrega centra«. Izvajalec ankete se zavezuje, da zbranih podatkov ne bo uporabil za noben drug namen in tudi, da jih ne bo posredoval tretji osebi.

S terena

Peti projektni sestanek SAAPHO v Barceloni

 Uvod v peti delovni sestanek Saapha sta bila obravnava poročila in razprava o izboljšavi in obliki sporočil. V nadaljnja testiranja bo zajetih 20 testirancev iz Španije in 20 iz Slovenije, pri čemer bodo tokrat v testiranju sodelovali samo uporabniki, ki so večji dela s socialnimi omrežji in ki bodo privolili v namestitve testnih naprav v domače okolje. Prvi dan preizkusa naj bi celoten sistem deloval pod nadzorom koordinatorjev in asistentov, naslednje dni pa bi uporabnik samostojno uporabljal aplikacije in preizkušal delovanje sistema.

Tehnološki partner LiquidMedia (Stockholm) je pozval k razmisleku, kako naj bi predelali prototip. Ali bi kazalo izdečlati večje ikone in zmanjšati njihovo število ter s tem zagotoviti večjo preglednost, ali pa bi se kazalo odločiti za drobljenje drobljenje funkcij in povečevanju števila ikon. Prevladalo je mnenje, da bi spreminjanje videza že upravljenega prototipa in drobljenje vsebinskih ikon zgolj zmedlo uporabnike.

V drugem delu srečanja so udeleženci predstavili filmček, ki ga je, pod mentorstvom vodje projekta Alenke Reissner posnela slovenska sodelavka projektu Anja Šonc. Vsebina filma je bila za partnerje zanimiva, potrebno pa bo opraviti nekaj izboljšav in določena opozorila v prihodnje posredovati tudi na mobilni telefon. Glede na dosedanje rezultate so Sloveniji (ZDUS) priznali prvenstvo po vloženi naporih v testiranja, saj je število klikov iz Španije in Slovenije na spletno stran SAAPHO nekajkrat preseгло število klikov v Nemčiji in na Švedskem.

Testiranje naprav prenovljenega prototipa je predvideno v maju in juniju 2014.

*Milan Zabavnik,
ZDUS, koordinator projekta SAAPHO*

ZDUS in DeSUS podpirata kandidaturo Iva Vajgla

Samopredstavitev kandidata: Skupaj za pravice starejših! Sem Ivo Vajgl, poslanec Evropskega parlamenta. Vsak dan, ko se zjutraj pogledam v ogledalo, dobim potrditev, kateri generaciji pripadam. Pripadam generaciji starejših.

Pripadam torej tisti generaciji, ki ji politiki, t. i. strokovnjaki in mediji, skoraj vsak dan sporočajo, da je za državo predraga ter da bo zato potrebno zniževanje pokojnin in omejevanje drugih pravic starejših. Velikokrat, žal, to predlaga tudi Evropska unija. Menim, da smo starejši z minulim delom postavili temelje naše države in da smo si zato zaslužili dostojno in spoštljivo starost. Ob tem se popolnoma zavedam, da bo boj za ohranitev pravic starejših težak, zato moramo stopiti skupaj. Naša prizadevanja za starejše moramo razširiti tudi v evropski prostor.

Zato mi je v veliko veselje in čast, da sta moj program zavze-manja za pravice starejših v obliki podpore moji kandidaturi za volitve v evropski parlament podprla Zveza društev upoko-jencev Slovenije in DeSUS. Vsi namreč vemo, da, bi bile pravice

starejših v Sloveniji manjše in tudi pokojnine nižje, če ne bi bilo civilne družbe, zbrane v ZDUS ter če ne bi bilo stranke DeSUS v parlamentu in v vladi. Prav zato sem prepričan, da bomo s tem, da bo starejša generacija dobila tudi svoje poslance v evropskem parlamentu, še močnejši v naših prizadevanjih za starejše. Tisti, ki pravijo, da evropske volitve za pravice starejših v Sloveniji niso pomembne, se pošteno motijo.

Kandidaturo Iva Vajgla za evroposlanca sta v Mariboru podprla predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak in predsednik DeSUS Karl Erjavec.

Prav zato smo s predsednico ZDUS dr. Matejo Kožuh Novak in predsednikom DeSUS Karlom Erjavcem podpisali sporazum o skupnem sodelovanju na volitvah v evropski parlament. K sodelovanju vabim tudi vas in vas prosim za podporo moji kandidaturi in podpori celotni listi ZDUS in DeSUS. Vašo podporo lahko najprej izrazite s svojim podpisom podpore naši listi na upravnih enotah in seveda z vašim glasom na volitvah, ki bodo 25. maja. Sam pa vam zagotavljam, da se bom v evropskem odboru za socialne zadeve in tudi na osrednjih zasedanjih parlamenta odločno zavzemal za starejšo generacijo ter skupaj s svojimi kolegi odgovorne evropske institucije opozarjal, da niso sprejemljivi varčevalni ukrepi na račun že doslej prizadete starejše generacije. Zato je treba tudi nadaljevati prizadevanja za sprejetje mednarodne konvencije za zaščito starejših.

Spoštovani, ZDUS in DeSUS sta svoje skupne konference, ki jih pripravljata po regijah naslovila - »Skupaj za pravice starejših!« Dovolite, da se tem prizadevanjem pridružim s svojim delovanjem na evropski ravni. Kot pravi star pregovor - »Skupaj smo močnejši!« In prav v teh težkih, kriznih časih še posebej potrebujemo skupno delovanje na nacionalni in mednarodni ravni.

Le tako bomo ob jutranjem pogledu v ogledalo na drugi strani videli zadovoljne ljudi, ki dostojno uživajo svojo starost.

Veselim se srečanja z vami ob mojih obiskih po Sloveniji in vas lepo pozdravljam,

Ivo Vajgl

Euritmika kot primer učenja

Projektna skupina Mature se je konec februarja udeležila tretjega projektne sestanaka v Bernu v Švici. Projekt preučuje učinke in prednosti vseživljenjskega učenja za starejše deprivilegirane ljudi in razvija izobraževalna modela za skupinsko in samostojno učenje. Sestanek v Bernu je gostila Volkshochschule Bern, ki je na konferenco povabila tudi švicarske izobraževalne ustanove. Zanimiva je bila predstavitev Gabriele Chrisman, izobraževalke Zveze odraslih in starejših za ritmično gimnastiko po metodi Dalcroze. Ritmično gimnastiko ali euritmika je v 20. stoletju razvil švicarski glasbeni pedagog Émile Jacques - Dalcroze, v Bernu pa ju pri zvezi uporabljajo kot metodo učenja starejših za izboljšanje njihove fizične sposobnosti koordinacije in preprečevanje padcev. Prav tako vrsto učenja spodbuja projekt Mature, učenje za starejše, ki imajo s starostjo povezane težave.

Na sestanku je ZDUS predstavila rezultate pilotnega testiranja, ki smo ga opravili v mesecu novembru 2013 z izobraževalkami v programu Starejši za starejše in bodo podlaga za končni izobraževalni model, ki bo dostopen na spletni strani Mature v slovenskem jeziku.

*Dijana Lukić, ZDUS,
koordinatorka projekta MATURE*

Dobro poslovanje revije Vzajemnost

Upokojenska revija Vzajemnost letos praznuje 40. letnico obstoja. Izhajati je začela januarja 1974 kot mesečna priloga časopisa Delavska enotnost, ustanovili pa so jo tedanja republiška upokojenska zveza, Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja in časopisno podjetje Delavska enotnost. Vsi trije ustanovitelji so si prizadevali, da je sprva še priloga hitro poslala priljubljeno branje tako upokojujencev, kot tudi članov sindikalnih organizacij.

Jože Jurač. Spodbujal je predstavnike društev, da so pisali, kaj se dogaja pri njih, sam pa je te prispevke priredil za objavo v Vzajemnosti. Vzajemnost je ves čas prinašala veliko koristnega branja s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, že tedaj je navduševala bralce tudi za zdrav življenjski slog, kar počne še dandanes. Tako je Vzajemnost kmalu preseгла naklado 40 tisoč izvodov!

Žal se je leta 1999 zgodil udar B. Korsike, ko je svojo revijo z istim imenom, logotipom in vsebinsko zasnovo začel pošiljati naročnikom Vzajemnosti. Zmeda med naročniki je bila velika, naša Vzajemnost pa je zato obdržala približno polovico naročnikov. Vendar je revija že pred leti imela spet dobrih 33 tisoč naročnikov, zaradi posledic gospodarske krize pa nekaj zadnjih let njihovo število rahlo upada, predvsem je vse manj novih naročnikov. Velika večina starih naročnikov ostaja zvesta reviji. Tako je Vzajemnost še vedno revija, ki ima med vsemi mesečniki v Sloveniji najvišjo naklado!

Vzajemnost, ki jo od leta 2001 izdaja Zavod Vzajemnost, je tudi v lanskem letu dobro poslovala. Čeprav je naročnina nižja med vsemi primerljivimi revijami, je zavod tudi lanskem letu predvsem zaradi racionalnega poslovanja ustvaril presežek prihodkov nad odhodki. Poslovno poročilo o poslovanju v minulem letu bo obravnaval tudi UO ZDUS na eni prihodnjih sej. Ob tem spomnimo, da se je meseca februarja letos prenovil svet zavoda Vzajemnost, ki mu bo v naslednjih štirih letih predsedoval podpredsednik ZDUS Anton Donko.

Nova je tudi direktorica in odgovorna urednica Vzajemnosti, saj se je dosedanja direktorica, ki je zavod vodila vse od njegove ustanovitve, in bila dobrih 30 let tudi odgovorna urednica, upokojila marca letos.

M. L.

Izobraževanje regijskih izobraževalcev programa Orpo

Zaradi boljše organiziranosti in dostopa do posameznih DU pri uporabi programa Orpo (članstvo z blagajniškim poslovanjem) je ZDUS s podjetjem Orpo, d. o. o., pripravil izobraževanje regijskih izobraževalcev Orpo. Izobraževanje je bilo v dveh skupinah, v vsaki s po 15 udeleženci. Posebna pozornost je bila namenjena posredovanju praktičnih izkušenj uporabnikom, ki že poznajo program in področje dela. Primere dobre prakse in praktične izkušnje regijskega izobraževalcev je udeležencem predstavila članica komisije ZDUS za informacijske tehnologije Marija Krušič iz Posavske PZDU. V nadaljevanju je bilo izobraževanje razdeljeno na dva sklopa, na osnovno izobraževanje (osnovne informacije o programu, vnos in popraviljanje podatkov o članih, osnovni pregledi – izpisi in blagajna: knjiženje prejemkov od članarine, pregled stanja in kopiranje in posodabljanje programske opreme). Drugi sklop pa je zadeval nadaljnjo uporabo programa Orpo (obveznosti - opomini, aktivnosti članov, povezava z računovodstvom in namestitvev programa Orpo, nadgradnja, namestitvev v mreži).

Vsi udeleženci so po izobraževanju s pisno privolitvijo pristali na objavo svojih imen na spletnih straneh ZDUS (www.zdus-zveza.si) in tako postali regijski izobraževalci programa Orpo.

*Milan Zabavnik,
strokovni sodelavec ZDUS*

Med člani prenovljenega sveta zavoda ni več nekdanjega predsednika sveta Marjana Škafarja, predstavnikov ZDUS Lade Zei in Matjaža Vizjaka ter predstavnice javnosti Mimi Kidrič, nova člana pa sta predstavnik ZDUS Anton Donko in Toni Rifelj. Slika je s skupnega poslovnega obiska rudnika svinca v Mežici.

Leta 1982 je Vzajemnost postala samostojna revija, ki so jo začeli prejemati bralci, ki so se nanjo naročili. Pri širjenju števila naročnikov je imela pomembno zaslugo republiška zveza upokojujencev, še zlasti njen tedanji tajnik, zdaj že dolgo pokojni

Sklepi sej ZDUS

Korespondenčna seja UO ZDUS DP.S. 11-3-2014.

Datum: 11. marec 2014.

Glasovali: Mateja Kožuh Novak ter Anton Donko, Janez Golgranc, Emil Hedžet, Jože Jazbec, Franc Lobnik, Marjan Pavlič, Marjan Sedmak (12. 3. 2014 v razpravi na IO MZU) in Jožef Žnidarič.

1. Pridružitvev ZDUS akciji – pobudi Združenja za državljanski nadzor zdravstvenega varstva zaNas.

Sklep: UO ZDUS je korespondenčno sprejel pridružitvev akciji – pobudi Združenja za državljanski nadzor zdravstvenega varstva zaNas.

5. seja Programskega sveta.

Datum: 21. oktober 2013.

Prisotni: Janja Česnik, Metoda Bole Finžgar, Mateja Kožuh Novak, Anka Ostrman, Rožca Šonc, Irena Zajec in Edo Kavčič.

1. Pregled zapisnika prejšnje seje.

Sklep: Zapisnik je bil soglasno potrjen.

2. Program BO-PRO, poročanje komisije ZDUS za informatiko.

Edo Kavčič je povedal, da je program BO-PRO po mnenju komisije ZDUS za informatiko sedaj dodelan, so pa še stvari, ki bi jih lahko izboljšali, izračun dotacij za posamezno DU in prikaza nakazil ob izpolnitvi plana dela. Na BO-PRO bi lahko pripeli tudi aktualni obrazec za finančno poročilo, še vedno pa smo dolžni izdelati jasna navodila za vnos pomoči v program BO-PRO.

3. Nova DU 2013, sestanek s predsedniki, izobraževanje, računalniška oprema.

Trenutno imamo dva resna kandidata, ki začenjata delati na programu: DU Podpeč-Preserje in DU Cerkno. Računalnikov imamo trenutno nekaj na zalogi in smo pokrili najnujnejše potrebe. V začetku novembra bomo izvedli računalniško izobraževanje za program BO-PRO.

4. Protokol za prostovoljce na področju nasilja.

Sklep: Programski svet je sprejel protokol z nekaj spremembami v točkah 5. in 7. in so priloga originalu zapisnika.

5. Finance 2013.

Sklep: Glede na to, da programu Starejši za starejše primanjkuje sredstev za pokritje najnujnejših materialnih stroškov društev, je programski svet sprejel sklep, da se odstotkovno zmanjšana sredstva, ki jih je namenil FIHO investicijam na lokalnem nivoju, prenesejo na program Starejši za starejše. V zvezi s tem se napiše dopis FIHU, da nam ta prenos odobri.

6. Financiranje v programu.

- Irena Zajec je pri računovodkinji preverila povrnitev nedoločljivih stroškov prostovoljcu v višini 20 odstotkov povprečne plače in o tem seznanila prisotne na PS.
- Nekateri PK se pritožujejo nad tem, da nimajo pokritih materialnih stroškov povezanih z delom v programu. Način povračila materialnih stroškov je določen v dokumentu Financiranje programa Starejši za starejše. Potne stroške sporočijo ZDUS, kjer pripravimo potne naloge, ostale materialne stroške pa povrnemo na podlagi računov, ki so izdani na Zdusovo D.Š.
- Člani PS so bili mnenja, da se pri DU velikokrat pojavlja nejevolja nad tem, da so omejeni odstotki porabe na določenih

postavkah. Posebej je to zoprno pri postavki investicije, saj bi morda katero društvo lahko kupilo računalnik ali tiskalnik iz dotacij, vendar je poraba za investicije zelo omejena. To bi bilo potrebno popraviti v finančnih navodilih.

- V eni od pokrajin se je letos zgodilo, da so organizirali pokrajinsko srečanje prostovoljcev, ki se ga prostovoljci enega društva niso udeležili. Zato so menili, da jim pripada njihov delež denarja, da bodo nagradno srečanje prostovoljcev pripravili sami. Programski svet je sprejel stališče, da so sredstva namenjena pokrajinskemu srečanju in ne srečanju v društvu. Zato posamezno društvo iz teh sredstev ne more dobiti svojega deleža.
- Irena Zajec je izpostavila še pokrajine, ki so za srečanja zaslužila nekoliko več sredstev in jih potem po glavnem srečanju porabljajo še za naknadna srečanja, za razna darila, rokovnike, dodatne izlete. PS je sprejel stališče, da lahko sredstva, ki so namenjena pokrajinskemu srečanju, pokrajina porabi tako, kot želi, v skladu s pravili (brez alkohola in neoriginalnih računov).

7. Razno.

- Irena Zajec in Janja Česnik naj naredita izračun: odstotek obiskanih ljudi s pomočmi za vsako DU in pregled izvedenih pomoči, kaj te pomoči so. Potem naj prosita Rozino Kum, da poskuša odstotek pomoči vključiti v izračun dotacije društvom.
- Društvom, ki že dve leti niso aktivna, napišemo dopis, da so v naši evidenci neaktivnih in, da si želimo, da bi program pri njih ponovno zaživel. Poleg tega jih spomnimo na neporabljena sredstva, ki naj bi jih sicer vrnilo Zdusu.
- Donatorske pogodbe: Predsednica je povedala, da je program za Vzajemno pripravljen, vendar je sama skeptična glede tega, ali naj ga pošlje ali ne.
Sklep: Program naj se vseeno pošlje.
- Zadnja ponudba DR.24 je žaljiva in za nas nesprejemljiva. V nadaljevanju zahtevamo sestanek z direktorjem Telekom, s katerim se bomo pogovarjali o obljubljenih 20. Do 30 tisoč evrov Izstavili bomo tudi račun za dosedanjo promocijo.
- Predsednica je izpostavila vprašanje spreminjanja vprašalnika in predstavila možnost, da bi zaradi izjemno velikega števila zbranih podatkov vprašalnik izpolnjevali samo pri vzorčnih posameznikih, ki bi jih določil računalnik – npr. vsakega 10. starejšega. Po drugi strani pa se ji zdi nujno, da bi uvedli redno spremljanje določenih vprašanj ob ponovnih obiskih, ki nam bodo omogočala časovne analize – kako se stanje starejšega spreminja skozi čas.
- Sprejet je bil predlog, da se Pokrajinskim zvezam predlaga oblikovanje komisije za socialo, ki jo lahko vodi PK oz. kdo drug. Vsekakor pa PK mora biti član te komisije.
Sklep: Irena in Janja bosta naredili predračun za izdelavo teh vizitk za PK – za vsakega po 20 do 30, za primerjavo pa tudi za DK – za vsakega po 20.

4. seja komisije ZDUS za šport, rekreacijo in gibalno kulturo.

Datum: 5. februar 2014.

Prisotni: Erika Hertl in Breda Popek ter Anton Barle, Boris

Birsa, Franc Ernestl, Dušan Jovanovič, Anton Krevh, Mihael Majerle, Janez Matoh, Marjan Mihelčič, Anton Praviček, Edo Progar, Stanislav Tomšič in Dani Vovk.

Opravičeno odsoten: Zlatko Rajh.

1. Zapisnik prve seje 2013 (15.1.2013) oziroma korespondenčnih sej in obvestil med letom.

Sklep: Zapisnik 3. seje in korespondenčnih sej ter obvestil med letom so bili sprejeti brez pripomb.

2. Pokrajinske športno rekreacijske igre in državna prvenstva v letu 2013 – obravnava in sklepanje.

Sklepa:

- Člani komisije so ponovno razpravljali o neenotnem in poznem poročanju po končanih pokrajinskih in državnih igrah. Pripraviti je treba enoten obrazec, v katerem bodo navedeni vsi potrebni podatki za izdelavo statističnega poročila po končanih pokrajinskih igrah in priloženi ustrezni računi za povrnitev stroškov za pripravo teh iger.
- Člani so razpravljali tudi o dopolnitvi 16. člena pravil in sprejeli sklep, da se dopolni s stavkom: v kolikor PDZU zastopa več ekip (lanski prvak domačin), priznanje lahko dobi samo najboljša na končanem državnem tekmovanju.

3. Pregled prispelih prijav za športne igre v 2014 in sklepanje o nosilcih.

Predsednik Majerle je člane seznanil, da je delovna skupina pregledala prijave za državne igre 2014 in predlagala naslednje organizatorje:

1. Pikado: DU Kanal, Sev. Primorska PZDU, delegat Edo Progar, tel. 041/656 275, datum: 27. 9. 2014.

2. Balinanje: DU Škofja Loka, PZDU Gorenjske, delegat Birsa Boris, 031/692 838, datum: prva polovica septembra (sledí uskladitev).

3. Kegljanje: DU Kranj ali Tržič, PZDU Gorenjske, delegat Krevh Anton, 031/731 869, datum: oktober 2014 (sledí uskladitev).

4. Streljanje z zračno puško: DU Postojna, PZDU Južne Primorske, delegat Miha Majerle, 041/392 803, datum: september 2014 (sledí uskladitev).

5. Lov rib s plovcem: DU Ptuj, PZDU Spodnje Podravje, delegat Barle Anton, 031/224 018, datum: 17. 9. 2014.

6. Šah: DU Mozirje, PZDU Celje, delegat Dušan Jovanovič, 040/699 950, datum: 2. 10. 2014.

7. Kegljanje s kroglo na vrvi: DU Šentilj, Šaleška PZDU, delegat Dani Vovk, 041/902 801, datum: 12. 9. 2014.

Sklep: predlog je bil soglasno sprejet.

4. Obravnava poročila 2013 in programa dela 2014 in sklepanje.

Sklep: Poročilo za leto 2013 in program dela za 2014 sta bila soglasno sprejeta z dopolnilom Janeza Matoha.

5. Problemi rekreacije in gibalne kulture in kako naprej.

V razpravi je bilo izpostavljeno, da še vedno zaostajamo na področju množične rekreacije gibalne kulture. V letošnjem letu to želimo preveriti in dobiti povratne informacije. V nadaljevanju je tekla tudi beseda o tem, da je leto 2015 volilno in je s kadrovanjem potrebno začeti sedaj in razmišljati tripartitno, tako da bodo zastopani športniki, rekreatorji in gibalna kultura.

6. Predloge in pripombe članov komisije.

V razpravi je bilo govora, da se v posameznih PDZU organizirajo različna tekmovanja – npr. v smučanju, taroku ipd. Tekmovanja niso organizirana na državni ravni, ker ne dosežajo praga 50 odstotkov. Predlog komisije je bil, da podpiramo posamezne PDZU, vendar naj organizirajo odprta prvenstva PZDU z vabilom ostalim PZDU in predložijo stroškovnik.

7. Razno.

Pod točko razno ni bilo razprave.

7. seja komisije ZDUS za informatiko.

Datum: 11. februar 2014.

Prisotni: Alenka Reissner, Vida Topolovec in Marija Krušič ter Jože Gašperšič, Edvard Kavčič in Janez Malovrh.

Opravičeno odsotna: Srečko Kolar in Franc Renko.

Vabljen: Milan Zabavnik.

Pred uradno obravnavo sprejetih točk dnevnega reda je bilo podano mnenje, da se člani Komisije za IKT čutijo nekoristne, ker je velika večina sklepov iz prejšnje seje ostalo neuresničeni, oziroma so bile ustvarjene težko razumljive zamude pri njihovem izvrševanju. Veliko stvari se je zataknilo in se bodo (po zagotovilih vodstva ZDUS), odvile v tem letu (2014), do tega pa je privedla težka finančna situacija prejšnjega leta.

1. Pregled zapisnika 6. seje in izvrševanje sklepov.

Zapisnik je bil soglasno potrjen.

2. Poročilo o dogajanju v zvezi z BOPRO.

Informacijo o stanju in aktivnostih pri delovanju in usposabljanju programa BOPRO je podal Edo Kavčič. Po njegovem mnenju je zdaj program napisan tako, da ne dovoljuje več napak. Edina stvar, na katero opozarjajo uporabniki programa, je dostopnost podatkov. Pogodba med A-Softom in ZDUS naj bi bila po besedah Kavčiča podpisana lani v juliju ali avgustu.

Člani Komisije so prejeli tudi pisno informacijo v zvezi z delovanjem programa BOPRO.

3. Poročilo o dogajanju v zvezi z ORPO.

Sklep: Ponudba podjetja Orpo, d. o. o., za Prenos podatkov iz Orpa v Vzajemno samopomoč iz aprila 2013 se potrdi. Strokovni sodelavec komisije o potrditvi obvesti odgovorne osebe za izvedbo.

4. Spletna stran ZDUS – pripombe, delovanje virtualnega asistenta.

Sklep: Obveščanje članstva s pomočjo spletne strani ZDUS naj bo tudi v prihodnje prioriteta naloga. Vsi člani komisij in drugih organov ZDUS naj z informacijami, članki in strokovnimi predlogi dopolnjujejo bazo spletnih podatkov in aktivnosti ZDUS, kar bo pripomoglo k večji strokovnosti in ugledu celotne organizacije. Strokovni sodelavec komisije naj o možnostih nadgradnje povpraša IMAGO in Roberta Vurušiča.

5. Modri servis - status, načrti.

Informacijo o ustanavljanju, oziroma realizaciji ideje o Modrem centru, kot osrednji upokojenski organizaciji pod okriljem ZDUS, ki bi ponujala storitve v obliki nudenja pomoči in storitev vsem starostnim skupinam prebivalstva, je podal član komisije Jože Gašperšič.

Odnosi znotraj kroga ponudnik – posrednik – naročnik bodo urejena s tripartitno pogodbo, sam princip pa bo veliko boljši od sedanjega principa, ki ga uporablja servis Matija. Izdaja anketnih vprašalnikov je bila po mnenju J. Gašperšiča sprožena nekoliko prehitro in nedodelano, zato je bil tudi slabši odziv iz terena. Obenem pa je potrebno poudariti, da je potrebno zadevo z mrtve točke premakniti pri Statutarni komisiji ZDUS, kjer so obljubili ustrezno preoblikovanje statuta ZDUS.

6. Računalniška oprema po terenu.

Pod to točko je bila razprava kratka. Omenjeno je bilo, da še vedno in kljub ogromnih količinah PC opreme, ki je bila razdeljena po DU, veliko tega člani ne uporabljajo za delovanje DU, temveč zgolj za delovanje projekta S+S, ali zgolj za lastno vodenje podatkov o članstvu (blagajna – ORPO). Po ocenah, glede na statistično poročilo iz lanskega leta, je z računalniki opremljeno 350 DU, od 508, pri tem pa je potrebno poudariti, da preko e-pošte z ZDUS ali PZDU komunicira kakih 180 DU, vsa druga društva imajo ali stare in nedelujoče e-naslove, ali nimajo ustreznega kadra, ali pa računalnike uporabljajo strogo namensko za svoje potrebe.

7. Razno.

Podane so bile informacije o poteku projekta SAAPHO (A. Reissner) in I-Carer (J. Gašperšič).

STE DOBILI 15 € NAZAJ?

NE?

IZBERITE VZAJEMNO.

DEJSTVO # 1:

Našim zavarovancem dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja smo vrnili 15 EUR.

DEJSTVO # 2:

Že tako najnižjo premijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji bomo s 1. marcem znižali še za 1 EUR.

DEJSTVO # 3:

Izberite Vzajemno in prejeli boste paket dobrodošlice.

Splača se.

www.vzajemna.si

☎ 080 20 60

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.